

Si véns tard

Com a conseqüència d'una discussió entre amics ens arriba la consulta següent: com s'ha de dir, en llenguatge correcte, *Com vinguis tard...* o bé *Si véns tard...*?

Cal suposar que, en tots dos casos, la frase es pot completar; dient, per exemple, *...no m'hi trobaràs*. Això és, és ha de dir *Com vinguis tard, no m'hi trobaràs* o bé *Si véns tard, no m'hi trobaràs*? Una resposta ben senzilla a donar, que segurament satisfarà els nostres comunicants, consisteix a dir que la solució correcta és la segona, és a dir, *Si véns tard, no m'hi trobaràs*. Però aquesta consulta induïx, certament, a uns comentaris suplementaris.

Convé remarcar, efectivament, que, en principi, dues construccions concurrents no són necessàriament excloents. Volem dir que molt sovint una mateixa cosa es pot dir de dues o més maneres diferents. Així, si ens demanaven si s'ha de dir *Et vas donar un llibre com a premi* o bé *Et vas donar un llibre per premi*, hauríem de respondre que es pot dir de totes dues maneres. Anàlogament, *Com que hi vas tard no et trobes mal* i *No et trobes mal perquè hi vas tard*. Aquest no és, sens dubte, el cas plantejat pels nostres comunicants, però ens sembla que si de les dues construccions que són objecte de la consulta n'hi ha una de bondat evident, aquesta és clarament la segona, cosa que, d'altra banda, pot confirmar fàcilment qualsevol diccionari, en què trobem (a l'article *si* conjunció) nombrosos exemples de frases anàlogues. Un cop ben demostrada, doncs, la bondat de la construcció *Si véns tard, no m'hi trobaràs* amb l'autoritat del diccionari, allò que caldria preguntar o preguntar-se és si també és correcta la construcció concurrent *Com vinguis tard...*, a la qual avui no vacillem a recórrer tants publicistes. I, aleshores, caldria respondre que no. L'ús de la conjunció *com* amb valor condicional (amb el verb en subjuntiu) és únicament propi del castellà i així no el trobem recollit al nostre Diccionari normatiu ni a la Gran Enciclopèdia Catalana, així com tampoc en els nostres tractats gramaticals, i no sentim que se'n trobi cap exemple en els textos dels bons escriptors. No deixa de recollir-lo, d'altra banda, un dels nostres diccionaris de barbarismes, el d'A. Cortella, on podem llegir que en lloc de *Com no vinguis aviat, me n'arraré*, cal dir *Si no véns aviat, me n'arraré*, encara que aquest exemple i, especialment, l'entrada, semblen reduir, indègudament, aquest cas a les frases negatives.

Albert Jané